

վերժին կիւլպէնկեանի Մայրանոց - Հիւանդանոցի մը շինութիւնը: Սեւանիկի մէջ կիւլպէնկեան վարժարանը, կեսարիայէ Պէյրութ բերուած 161 որբերուն տարեկան 2000 տոլարի նուիրատուութիւնը վեց տարուան համար: Ասոնք իր շատ ծանօթ նուիրատուութիւններն են. յաճախ Նիւ Եորքի հայութիւնը ծափահարած է զինքը, իբր առատաձեռն նուիրատու և նախագահ նպաստ հանգանակող ժողովներու:

Իր նպաստով լոյս տեսան Հայ Կրթական Հիմնարկութեան խնամքով Խրիմեանի երկերու ժողովածուն:

Պատրիկ Կիւլպէնկեան մեռաւ 12 Յունիս 1930ին, Նիւ Եորք: Ունեցած է չորս զաւակներ, Ներսէս, Սերովբէ, Հերմինէ և Շուշան. Սերովբէն զոհ գնաց ոճրագործ գնդակէն, իսկ Ներսէս՝ իբր որդի հարազատ իւրացուցած է իր հօր բարեսիրական և մարդասիրական զգացումները, և անոր պէս առատաձեռնօրէն կը տրամադրէ իր դրամական նպաստները ազգային կարօտութիւններու:

Երբ այս էջերուն մէջ մեր երախտադիտութեան դոյզն արտայայտութիւնը կ'ընենք Կիւլպէնկեան ծանօթ հարազատներու համար, չենք կրնար մոռնալ այդ ազգապարծան տոհմին միւս ներկայացուցիչները, որոնք իրենց ցեղին ու տոհմին ազնուականութեամբ հարուստ երեք հարիւր տարիներէ իվեր տեւական բարութեան աղբիւր մը հանդիսացած են մեր մէջ, ազգին տալով օգտաշատ և պատուաբեր անդամներ, մասնաւորաբար առեւտրականներ, թէև ուրիշ ասպարէզներն ալ օտար չեն եղած այս մեծ ընտանիքի անդամներէն ու մանց, ամիրաներ, եկեղեցականներ և յայտնի գործիչներ անպակաս եղած են այս տոհմէն:

Մասնաւորապէս Թալաս իր փառքէն և համբաւէն շատ բան կը պարտի Կիւլպէնկեաններու, որոնք շինած են անոր Վարդ Պատրիկեան վարժարանը և ապա համանուն աղջկանց դպրոցը, և մինչև մեր աղէտի օրերուն հողացած անոնց ծախքը: Այս ընտանիքն է որ Ս. Կարապետի վանքին նուիրած է հողեր, կալուածներ և ըրած նորոգութիւններ վանքին մէջն ու շուրջը: Կեսարիոյ թէ ազգային և թէ տնտեսական կեանքի մէջ անոնք ունեցած են միշտ հոգածութիւն և բերած իրենց կարեւոր բաժինը անոնց սատարման:

Մ Ե Լ Գ Ո Ն Ե Ա Ն Ք

Մեր ազգային բարերարներու մէջ Գրիգոր և Կարապետ Մելգոնեան հարազատները կը մնան անհաւասարելի, և որոնք իրենց աննախընթաց բարերարութեամբ ապահովեցին անմահ անուն մը մեր ազգային կեանքին մէջ:

Խոնարհ ծագում ունեցող այս դոյզ կեսարացի եղբայրները, իրենց կեանքի վերջալոյսին մէջ կրցին պայծառակերպել իրենց անձերը, յաւերժական օրհնութեան աղբիւր դարձնելով զանոնք ամբողջ ազգին համար, ինչպէս կը սիրէր ըսել յաւէտ անմոռաց Թորգոմ Պատրիարք Գուշակեանը:

Մելգոնեանի զործը իրերայաշորդ սերունդներուն վկայութիւնը պիտի ունենայ հետզհետէ իր մեծութեանը մասին: Այդ զործը մեծ պիտի մնայ միշտ և հաստատուն, որովհետև զայն ներշնչող միակ ոգին՝ բարութեամբ միայն և

ազգին միայն տալու զգացումը եղաւ սկիզբէն։ Երկրորդ՝ անադմուկ խոնարհութեան այն ոգին է զոր սկիզբէն մինչև վերջ մեծ բարերարը՝ Կարապետ Մելգոնեան ցոյց տուաւ, իրեն համար խղճի պարտականութիւն նկատած այդ զործի կատարման միջոցին։ Իր ամբողջ ունեցածը, «գոյլը չափ գկեանս իւր», ազգին զոյուլթեան դանձանակին մէջ ձգելով Աստուծոյ ընծայած այս մեծութիւնը, անտարակոյս չի տարբերիր Աւետարանի այրիինէն, որ իր ունեցած միայն երկու նաքարակիտը Տիրոջ նուիրեր էր Յիսուսի ականարկին առջև։ Տըրուածին քանակը չէր որ այդ կնոջ դէմքը կը լուսաւորէր, այլ ոգին։

Մեծ մարդոց, բարերար մարդոց հոգիին բացատրութիւնը պէտք է որոնել յաճախ հոգիին մէջ այն ժողովուրդին, որուն զաւակներն են անոնք։ Մելգոնեանը ազգին ծոցածին ծնունդ, անոր հոգիին ամենէն հարազատ ներկայացուցիչներէն եղան մեր մէջ, և հոն է անտարակոյս անոնց մեծութեան դադանիքը։

Ծնորհիւ այս ազնուամեծար եղբայրներու մեծ նուիրատուութեան, ազգային բազմաթիւ հաստատութիւններ կը սնուցուին և կը բարերարուին։ Ս. Յակոբեանց Առաքելական Աթոռը բարերարուած է տարեկան 1000 եգիպտական ոսկիով, Երուսաղէմի Ժառանգաւորաց վարժարանին մէջ Մելգոնեան սաներ պահելու համար։ — 2. Տարեկան 1500 եգ. ոսկիի բաժին հանուած է Կ. Պոլսոյ Հայոց Պատրիարքարանին։ — 3. Տարեկան 3000 եգ. ոսկի յատկացուած է Երեւանի Պետական Համալսարանին, հայ լեզուի, հայ գրականութեան և հայոց պատմութեան ամպլոններու հաստատման։ 4. Կը հոգացուի Կիպրոսի մէջ հիմնուած Մելգոնեան կրթական հաստատութեան բոլոր ծախքերը։ — 5. Աղեքսանդրիոյ մէջ կառուցած է Մելգոնեան Մանկապարտէզ։ — 6. Կ. Պոլսոյ Ս. Փրկչեան հիւանդանոցին մէջ կը պահուին մասնաւոր անկողիններ Մելգոնեան եղբայրներու յիշատակին ևայլն։

Ս. Աթոռը ամէն տարի Վերացման Խաչի տօնին օրը հանդիսաւոր հոգեհանգստեան պաշտօն կը կատարէ Մելգոնեան հարազատներու հոգիի խաղաղութեան համար։ Անտարակոյս Ծնորհալիի աղօթքին մէջ ականարկուած հոգիներէն են անոնք, որոնք այս աշխարհէն մեկնելէ առաջ իրենց ձեռքովը կը լուան կը մաքրեն ինքզինքնին. երջանիկ մահկանացուներ, որոնք կերտեցին իրենց իսկ անմահութիւնը։

Ազգը շատ բան կը պարտի անոնց։

